

Incompany Workshop

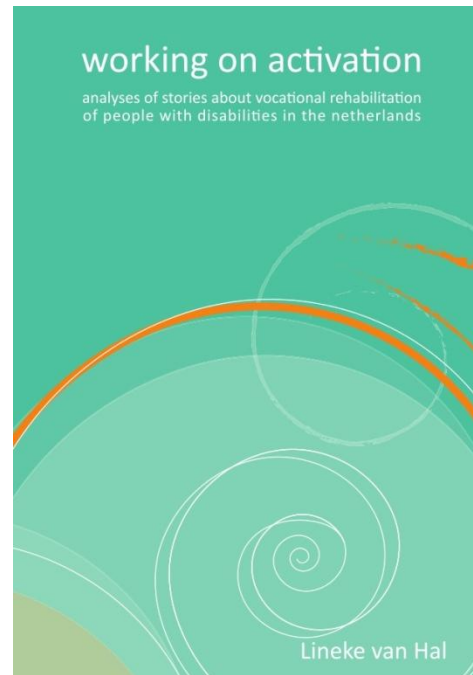
'Arbeidsparticipatie: tegen (w)elke prijs'

Programma:

- 14:30 uur Ontvangst met koffie/thee
- 15:00 – 15.15 uur Opening door Lex Burdorf,
Professor of Determinants of Population Health,
Erasmus MC
- 15:15 – 15.45 uur Lineke van Hal, Onderzoeker
Kenniscentrum HAN Sociaal
- 15.50 – 16.20 uur Jacqueline Maschino,
Inclusief Ondernemerschap
- 16.25 – 16.30 uur Afsluiting workshop door Lex burdorf
- 16:30 uur Afsluiting met een hapje & drankje

HOE DE FOCUS OP MOGELIJKHEDEN BEPERKEND KAN WERKEN...

Dr. Lineke van Hal
Kenniscentrum HAN SOCIAAL
Incompany Workshop UWV / DSiN
‘Arbeidsparticipatie: tegen (w)elke prijs’
Amsterdam, 1 oktober 2015

Aan het werk!

- **Veranderingen in verzorgingsstaat:**
  - Focus op (arbeids)participatie
- **Lage succespercentages re-integratietrajecten**
- **Re-integratie als ‘black box’**
- **Nauwelijks zicht op cliëntperspectief**

Aandacht voor de praktijk

- Praktijk is geen directe afspiegeling van beleid
- Praktijk heeft eigen normativiteit: zitten aannames en verwachtingen ingebakken
- Door verhalen leren van praktijken
- Vanuit perspectieven van mensen die er in hun dagelijks leven mee te maken hebben

Aandacht voor verhalen

- Verhalen als identiteitsvormend
- Verhalen als sociale creaties
- Verhalen maken verwachtingen die deel zijn van praktijken zichtbaar en de gevolgen daarvan.
- ‘Cliënten’:
  - Levensverhalen
- Professionals:
  - Diepte-interviews over professionele praktijken

Wie staat er centraal?

- **WAO-ers**
  - Wet Arbeidsongeschiktheid
- **Herbeoordeeld via nieuwe wetgeving**
  - WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen)
- **Minimaal 5 jaar uitkering ontvangen**
- **Re-integratietraject aangeboden**
- **Geselecteerd uit cliëntenbestand UWV**

Levensverhalenonderzoek

- **Variatie in respondenten**
- **Int 1: N = 45; Int 2: N = 37; Int 3: N = 35**
- **Interviews bij respondent thuis**
- **Brede, thematische benadering van levensverhaal**
  - 1. Beschrijving van jeugd tot heden
  - 2. Huidige situatie van respondent en re-integratie
  - 3. Zie 2, maar meer variatie in wijze van interviewen

Aannames arbeidsre-integratie

- **Trainen van vaardigheden**
- **Bevorderen van empowerment**
- **Checken van motivatie**
- **Vaststellen van mogelijkheden**

Deze aannames hebben onbedoelde gevolgen die arbeidsre-integratie kunnen belemmeren.

‘ONTLICHAAMDE MOGELIJKHEDEN’

Analyse ahv illustratieve voorbeelden

referentie: Hal, L. van, Meershoek, A., Nijhuis, F. & Horstman, K. (2013). Disembodied abilities: Sick role and participation in ‘activating’ return-to-work practices. *Social Science & Medicine*, 96, 9-16

‘Inschatten van mogelijkheden’

“Het UWV zei: ‘Meneer, dat schilderen wordt toch niks. We melden je aan bij een re-integratiebureau. Dan gaan we kijken wat je nog wel kan.’” [Henk]

wilskracht en on/mogelijkheden

“Nou, je krijgt eerst intakegesprekken: wat voor werk heb je altijd gedaan, waar liggen je interesses. Nou, en vandaaruit gaan ze dan kijken van, ja, welke kant moeten we op.” [Henk]

- Gaat niet meer om **kunnen**, maar om **willen**.
- Geen basis voor ontwikkelen van **nieuwe** werkrollen.

stabiliteit en on/mogelijkheden

Veel cliënten hebben te maken met een grillige gezondheidssituatie

Reacties vanuit re-integratiebegeleiding:

- *“Gelukkig ben je nu nog niet aan het werk.” [Susan]*
- *“Zet jezelf niet onder druk. Wacht maar totdat je je weer beter voelt.” [Ellen]*
- Grilligheid als obstakel
- Stabiliteit als voorwaarde
- Herstellogica

‘employability’ en on/mogelijkheden

- *“Ik ben dan wel volledig goedgekeurd, maar het mijn beperkingen. Ik weet niet wat ik daarover moet vertellen tijdens sollicitatiegesprekken.” [Kim]*
- *“Op mijn werk trek ik een muur op.” [Inga]*
- *“Toen ik griep had, heb ik een aantal vakantiedagen opgenomen.” [Gerard]*
- **Gezonde werknemer als norm.**

‘Inschatten van mogelijkheden’

- **In de praktijk wordt de relevante vraag niet gesteld wat het betekent om aan het werk te gaan met beperkingen.**
- **Beperkingen worden weggeschreven, evenals de context waarin werkhervatting plaats vindt.**
  - ‘ontlichaamde mogelijkheden’
- **Meer ‘belichaamde’ benadering van mogelijkheden.**

Re-integreren met on/mogelijkheden

“Dan krijg je de échte verhalen van mensen. Wanneer je samen aan het werk bent, dan komen de echte verhalen. [...] Na een week nemen we iemand apart en bespreken we hoe het nu gaat in het arbeidstraining centrum.”

[re-integratieprofessional 7]

Aan het werk met on/mogelijkheden

“Ik vind steeds meer mijn plek op mijn werk. Ik durf ook meer. Ik ben pas een uurtje eerder weggegaan. Maar dat had ik vorig jaar nooit gedurfd hoor! Stel je voor dat ze zouden denken: ‘Ze gaat eerder weg want ze houdt het toch niet vol.’ Dat speelt niet meer. Inmiddels weten we zo goed hoe en wat en hebben ze echt nog nooit negatief ergens op gereageerd.” [Liza]

Wat werkt wel...

- Aandacht voor wat het in iemands leven **betekent** om weer aan het werk te gaan
- Leren van concrete **ervaringen**
- Professionele **speelruimte**, reflectie, intervisie
- Waarderen en belonen van **werk dat verzet wordt** tijdens re-integratietraject
- Ruimte voor **andere idealen** en verwachtingen

Vraag voor de zaal

Hoe kun jij in jouw werk ‘belichaamde mogelijkheden’ als uitgangspunt nemen?

Dank voor jullie aandacht!

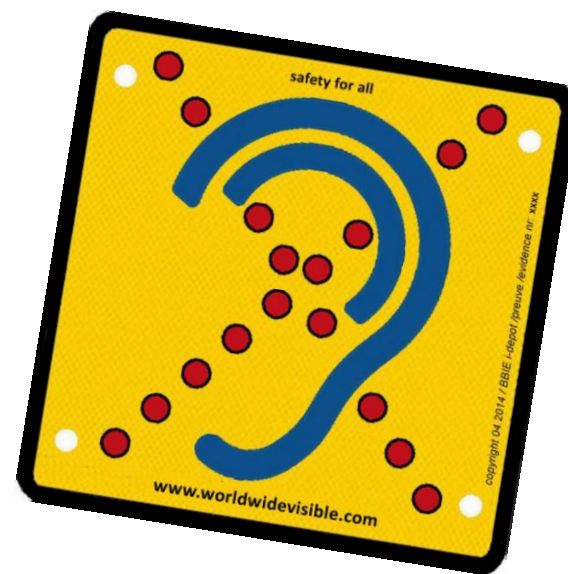
lineke.vanhal@han.nl

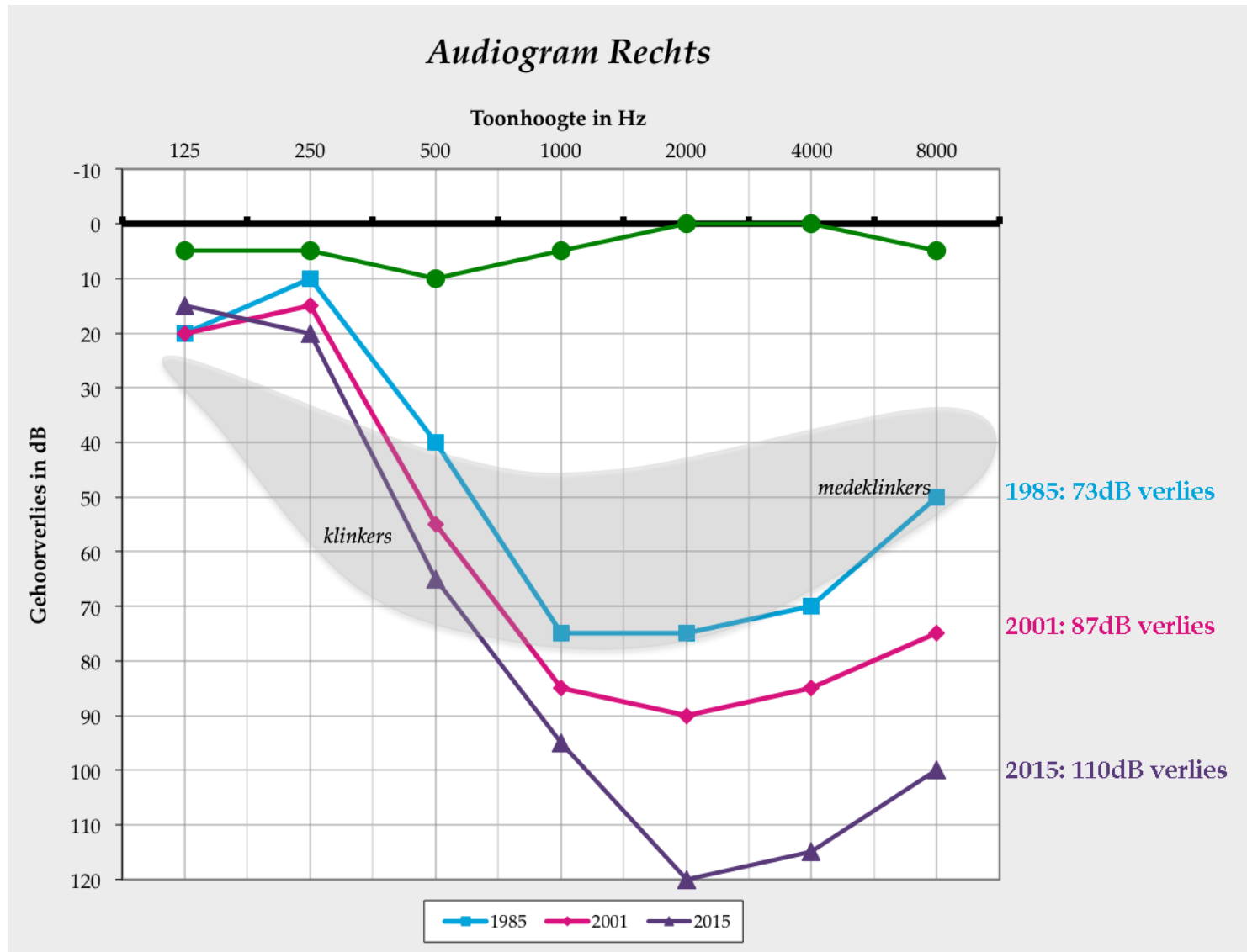
Arbeidsparticipatie: tegen (w)elke prijs?

'The only disability in life
is a bad attitude '

- Scott Hamilton -

Ik ben Jacqueline
en ik ben slechthorend

Beperking

Van Dale

Begrenzing, beknotting

Verenigde Naties (resolutie 48/96, 1994)

Een verzamelnaam voor een groot aantal functiebeperkingen die onder de bevolking van elk land ter wereld voorkomen. (lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke stoornis, medische omstandigheden of een psychische aandoening)

Wereld gezondheidsorganisatie (1980)

Iedere vermindering of afwezigheid van de mogelijkheid tot een voor de mens normale activiteit zowel wat betreft de wijze als de reikwijdte van de uitvoering

Handicap

Van Dale

1. Belemmering, nadeel
2. Lichamelijk of geestelijk gebrek

Verenigde Naties (resolutie 48/96, 1994)

Het verlies of de beperking van mogelijkheden om op voet van gelijkheid deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Wereld gezondheidsorganisatie (1980)

Een nadelige positie van een persoon als gevolg van een stoornis of beperking, welke de normale rolvulling van de betrokkene (gezien leeftijd, geslacht en sociaal-culturele achtergrond) begrenst of verhindert'.

'Soms zijn de dingen niet te veranderen, maar het is altijd mogelijk om te veranderen hoe je naar ze kijkt'

- Matthieu Ricard -

Ik ben...

Ik ben Jacqueline

en ik **ben** ~~steeds~~ ~~oud~~

...nieuwsgierig

...kritisch

...open

...leergierig

...open minded

...optimistisch

...moedig

...daadkrachtig

...nog veel meer

'Vroeger dacht ik dat mijn
beperkingen mijn grenzen waren'

- Loesje -

- Zelfbeeld / lichaamsbeeld
- Deuk in zelfvertrouwen
- Energie
- Overcompenseren
- Betutteling
- Beperking in voorzieningen
- Hokjesdenken
- Homogeniteit
- Verzuiling
- Regelgeving & bureaucratie

‘If you think you can,
or you think you can’t,
either way you are right’

- Henry Ford -

'The pessimist sees
difficulty
in every opportunity.
The optimist sees the
opportunity
in every difficulty'

- Winston Churchill -

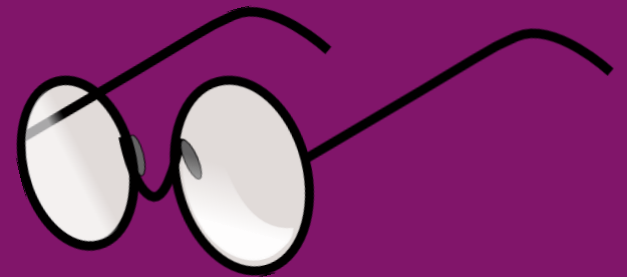

- Experimenteren
- Beperkingen organiseren
- Voorzieningen
- Meedenken: hoe?
- Maatwerk
- Focus op talent
- Samenwerken
  - Niemand kan alles alleen, we hebben elkaar nodig
- Inspraak

Een beperking
is slechts
één perceptie.

Een
beperkende
perceptie.

‘When you focus on problems, you
will have more problems.

When you focus on possibilities,
you will have more opportunities’

Zorgen mét

Praten mét

'The only source
of knowledge
is experience'

- Albert Einstein -

'Iedereen houdt de grenzen
van zijn eigen gezichtsveld
voor de grenzen van de wereld'

- Arthur Schopenhauer -

' Everybody is a genius.

But if you judge a fish
by its ability to climb a tree,
it will live its whole life
believing that it's stupid. '

- Albert Einstein -

- Organisatie bouwen rond talenten
- Ondernemen met talent
- Organiseren van beperkingen
- Iedereen heeft beperkingen
- Normaal bestaat niet
- Diversiteit
- Maatwerk
- Ondernemen

' Iedereen dacht dat het
onmogelijk was
tot er iemand kwam
die dat niet wist '

- Marcel Pagnol -

Jacqueline Maschino

Inclusief ondernemerschap

- Advisering & Verandermanagement
- Training & Coaching
- Masterprogramma Verandermanagement & Inclusie
- Lezingen
- Toezicht & commissariaat
- Politieke lobby

Hoe geef je vorm aan
maatwerk in de
begeleiding van
jouw cliënten?

'Don't be afraid of
being different,
be afraid of being the same
as everyone else.'

'Laat geen talent onbenut;
het bos zou heel stil zijn
als alleen de beste zangvogels
zich lieten horen '

- Henry van Dyke -

1. Lineke van Hal:

**Hoe kun jij in jouw werk
'belichaamde mogelijkheden'
als uitgangspunt nemen?**

2. Jacqueline Maschino:

**Hoe geef je vorm aan maatwerk
in de begeleiding van
jouw cliënten?**